

Radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó szabályozás kiegészítése

TS Enercon Kft.
Takáts Ferenc
Baksay Attila

TSO szeminárium, Budapest 2018. június 5.

Feladat

- Országos Atomenergia Hivatal 2017.08.17-én kötött szerződést a TS Enercon Kft.-vel
- Feladat három része:
  - Vonatkozó hazai és nemzetközi szabályozás és jó gyakorlatok körének felmérése
  - Szabályozás módosítására vonatkozó javaslatok összeállítása
  - A fentiek eredménye alapján normaszöveg javaslatok a hazai szabályozás kiegészítésére
- Tételes megfeleltetés a WENRA - Radioactive Waste Treatment and Conditioning Safety Reference Levels követelményeivel

Hazai jogi szabályozás áttekintése

- Áttekintésre kerültek:
  - Törvények: 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 2001. évi LXXVI. törvény
  - Korm. Rendeletek: 487/2015 (XII.30.) Korm rendelet, 155/2014 (VI.30)Korm.rendelet, 118/2011.(VII. 11.) Korm. Rendelet, 215/2013. (VI. 21.) Korm. rendelet
  - Miniszteri rendeletek: 47/2003. (VIII. 8.) ESzCsM, 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet, 11/2010. (III. 4.) KHEM rendelet , stb.
  - TBSz, NBSz, MSZ 62-7, MSZ 14344-1:2004, MSZ 14344-2:1989, stb.
- Rendelkezésreáltak az OAH által készített előterjesztések:
  - 487/2015 (XII.30.) Korm rendelet,
  - NBSz,
  - TBSz,
  - MSZ 62-7

Szabályozási rendszer áttekintésének szempontrendszere

- Felelősségek és jogi szabályozás
  - Jogalkotási rendszer
  - Fogalmak
  - Nemzeti politika
  - Felelősségek
  - Biztonság integrált megközelítése
  - Emberi, pénzügyi és műszaki erőforrások kezelése
  - Technikai lehetőségek a létesítmények kihasználásra
- Hulladékkezelés folyamatai
- Hulladék-kezelő létesítmények tervezése, üzemeltetése és leszerelése

Hazai jogi szabályozás áttekintése

- A 2011/70/EURATOM irányelv szerint a nemzeti jogrendszer rendelkezik a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozóan
  - nemzeti programmal,
  - tevékenységek vagy létesítmények kapcsán engedélyezési rendszerrel,
  - tevékenységek vagy létesítmények ellenőrzési-, irányítási-, hatósági vizsgálatok, valamint dokumentációs és jelentéstételi rendszerrel,
  - végrehajtási intézkedésekkel,
  - felelősségi körök meghatározásával,
  - lakossági tájékoztatással,
  - tevékenység finanszírozási rendszerével.

Hazai jogi szabályozás áttekintése

- Minden szabályozási szinten megjelenik a radioaktív hulladék kezelés: törvényi szinttől, szabványokig
- Kialakult szabályozása van a radioaktív hulladékok osztályozásának, tárolásának és elhelyezésének.
- Nincs külön szabályozás a radioaktív hulladékok előkezelésére (előkészítés, feldolgozás, kondicionálás)
- A radioaktív hulladékok előkezelésére vonatkozó szabályozás eltér attól függően, hogy nukleáris létesítményben, radioaktív hulladék tárolóban vagy más sugárveszélyes munkahelyeken végzik

Nemzetközi szabályozás áttekintése

- Finnország, Franciaország, Svédország példái
- Szempontrendszer:
  - Jogi szabályozás
  - Felelősségek
  - A biztonság integrált megközelítése
  - Technikai lehetőségek
  - Erőforrások
  - Hulladékkezelés folyamata
  - Hulladékkezelő létesítmények tervezése, üzemeltetése, leszerelése

Hazai- és nemzetköz szabályozási rendszer összevetése - 1

- Szabályozási háttér:
  - 2006-os TSN törvény alapján összetett hatósági rendszer került kiépítésre (Fro.)
- Biztonság integrált megközelítése:
  - az egyes feladatok összhangban vannak a végleges elhelyezés szándéka alapján (Finno., Fro.)
- Erőforrások:
  - K+F finanszírozás megoldott minden esetben

Hazai- és nemzetköz szabályozási rendszer összevetése - 2

- Hulladékok kezelése:
  - Az útmutatók inkább ajánlásokat fogalmazznak meg. (Svédó.)
- Újrahasznosítás, felszabadítás:
  - Korlátozott újrafelhasználás csak nukleáris létesítményben, Nincs felszabadítás (Fro.)
  - Szabályozás nem foglalkozik a kérdéssel (Svédó.)

Feladatterv

- Nem javasoltunk változtatást:
  - Erőforrások
  - Egyes szabályozási körök
  - Szakmai háttér
- Változtatást javasoltunk:
  - Egyes hulladékok kezelésére speciális követelmények
  - Radioaktív hulladékok elkezelését (kivéve gyűjtés) végző létesítmények üzemeltetésére követelményeket kell kidolgozni
  - Az atomtörvény kiegészítése
  - Nemzeti politika és nemzeti stratégia kiegészítése

Javaslatok, opciókkal

Szabályozás szintjei	Opció 1	Opció 2	Opció 3
Atomtörvény	Atv kiegészül	Atv kiegészül	Atv. kiegészül
Nemzeti politika	Nemzeti politika és stratégia kiegészül	Nemzeti politika és stratégia kiegészül	Nemzeti politika és stratégia kiegészül
Kormány rendeletek	Általános szabályok pontosításra, kiegészítésre kerülnek	A hulladékkezelésre vonatkozó követelmények részleteiben kerülnek meghatározásra.	A radioaktív hulladék-kezelés eddig nem szabályozott területeit részletesen egy új kormányrendelet szabályozza
Miniszteri rendeletek	A hulladékkezeléshez tartozó kapcsolódási pontok részletesebb kifejtésre kerülnek.	A hulladékkezeléshez tartozó speciális követelmények meghatározásra kerülnek.	A miniszteri rendeletekben a hulladékkezelésre vonatkozóan egy új jogszabály kerül meghivatkozásra.
MSZ	A radioaktív hulladék-kezelés egyes lépéseinek részletes követelményei szabványban kerülnek rögzítésre: például gyűjtés, osztályozás.	Szabvány megalkotása nem feltétlenül szükséges.	Szabvány megalkotása nem feltétlenül szükséges.
Hatósági útmutatók	A radioaktív hulladék-kezelés egyes lépéseinek részletes követelményei hatósági útmutatóban kerülnek rögzítésre: például feldolgozás, kondicionálás.	Útmutató létrehozása célszerű a jogszabályok közötti eligazodás segítéséhez, de nem feltétlenül szükséges.	Útmutató létrehozása nem feltétlenül szükséges.

Az OAH által kiválasztott opció

- A kormányrendeletekben a hulladékkezelésre vonatkozó követelmények részletesen kerülnek meghatározásra
- Előíró jellegű szabályozás:
  - SVR: részletes követelmények: gyűjtés, osztályozás, munkahelyi tárolás, feldolgozás, kondicionálás is.
  - TBSZ: tárolóban keletkező speciális hulladékok kezelése.
  - NBSZ: nukleáris létesítményre specifikus hulladékok kezelése.

Javaslatok kidolgozásának háttére

- **WENRA** safety levels felosztása alapján, módszeres vizsgálat
- **IAEA:** GSG-1, GSG-3, GS-G-3.3, GS-G-3.3, GSR Part 5, SG 2007 , Tecdoc 1732, Tecdoc 1777, Tecdoc 654, Tecdoc 655, NS-G-2.7, NS-G-4.6, NW-G-1.1, SSG – 45, SSG-40, SSG-41, WS-G-1.2, WS-G-2.6, WS-G-2.7, WS-G-6.1
- **OECD, NEA:** NEA 7305
- **RHK** utasítások
- **Külföldi szervezetek:** FANR, NORSAS, SSMFS, STUK

Javaslatok a szabályozás kiegészítésére - 1

- Atv. kapcsán két javaslat:
  - A Nemzeti politika térjen ki a különféle típusú radioaktív hulladékok kezelésére
  - Biztosítéki, védettségi, általános környezetvédelmi és vízbázis-védelmi szempontok figyelembe vétele

Javaslatok a szabályozás kiegészítésére - 2

- 487/2015 (XII.30), 12db javaslat:
  - Szabályozás, jogszabályi keretek
  - Felelősség
  - Hatósági feladatok
  - Engedélyezési feladatok
  - Irányítási rendszer
  - Biztonsági értékelés
  - Rendszeres biztonsági felülvizsgálat
  - Stratégia
  - Hulladékminősítés
  - Felszabadítás

Javaslatok a szabályozás kiegészítésére - 3

- 155/2014 (VI.30), 8 db javaslat:
  - Engedélyezési feladatok
  - Stratégia
  - Hulladékminősítés
  - Hulladékátvételi kritériumok
  - Hulladék feldolgozás
  - Mobil hulladék feldolgozó készülék
  - Tervezés
  - Dokumentumok, nyilvántartás

Javaslatok a szabályozás kiegészítésére - 4

- 15/2001 (VI.6.) KöM rendelet, 1 javaslat:
  - Hatósági feladatok
- 118/2011 (VII.11) Korm. Rendelet, 1 javaslat:
  - Engedélyesi feladatok

Fogalmak pontosítása

- Atv.:
  - radioaktív hulladék kezelése kiegészül: szállításra való előkészítésével,... tárolásával
- 487/2015 (XII.30.) Korm. rendelet:
  - A 12. melléklet kiegészülne a radioaktív hulladék-kezelés során alkalmazott fogalmak összefoglalásával

Hulladékok osztályozása

- 487/2015 (XII.30.) Korm. rendelet:
  - A 12. melléklet kiegészülne a következők alapján:
    - 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
    - 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékjegyzékről
    - 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól
    - 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Köszönöm a figyelmet!